

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugpjūčio-August 8 d., 1975 m.

Kaina 15c

184

FRANKO AREŠTAVO DAUGIAU KARININKŲ

TERORISTAI SUTIKO PAKEISTI KUALA LUMPUR ĮKAITUS

Libijos valdžia vis dėlto sutiko priimti
visus Japonijos raudarmiečius

KUALA LUMPUR, Malazija. — Vakar Libijos valdžia buvo atsisakiusi priimti Japonijos "raudonosios armijos karius" — teroristus, bet šiandien ir vėl, kitų užsieniečių spaudžiama, sutiko įsileisti japonus.

Dabar Kuala Lumpur aerodrome ir lėktuve jau yra penki teroristai, kurie buvo užėmę Amerikos konsulatą ir laikė 50 įkaitų. Ten perkelti ir penki japonai teroristai, sėdėjusieji Japonijos kalėjime ir atgabenti į Kuala Lumpur.

Valdžios pareigūnai pakėitė įkaitus

Kuala Lumpur teroristai buvo pasiryžę vėžti į užsienį 14 įkaitų, bet paskutiniu metu sutiko tuos įkaitus pakeisti. Vietoj buvusių Amerikos konsulatą tarnautojų ir netikėtai į konsulatą užėjusių žmonių, įkaitais jie sutiko paimti Japonijos ir Malazijos valdžios pareigūnus.

Teroristai buvo labai susirūpinę, kai patyrė, kad Libijos valdžia nebeneri jų įsileisti. Pasirodo, kad Japonijos ir Malazijos valdžioms prašant, Libija sutiko įsileisti teroristus. Ji juos nuginkluos ir nustatys, kur jie gali apsigyventi.

Valdžios ieško vietos teroristams

Jeigu Libijos vyriausybė ir vėl pakeisti savo poziciją ir nufartų neįsileisti japonų teroristų, tai tada Japonijos vyriausybė kreipsis į Castro Kubą arba Siriją. Pagaliau, kreipsis ir į Jemeno vyriausybę, kad priimtų teroristus.

Afrikos valdžios nenori įsileisti japonų teroristų, nes jie kerta be jokios atodairos. Prieš porą metų jie išžudė Izraelio lėktuvo keleivius ir šokdino transporto bendrovės, siunčiančias lėktuvus į Artimuosius Rytus. Jeigu valdžios negaus jiems saugios vietos, tai teroristai išsprogdins lėktuvą ir nužudys visus įkaitus.

Ald. Pucinskio sūnus ir narkotikai

CHICAGO. — Christopher, 17 metų amžiaus, buv. kongresmano, dabar 41 wardo aldermano Romano Pucinskio sūnus, Cook apskrities grand jury apkaltintas trimis narkotikų pardavinėjimo atvejais. Buvo pagautas parduodant kokią kainą ir marijuaną slapyvardžiu John Doe pasivadinęs. Tuo vardu jis yra įsivėlęs 20 bylose, bet nebuvo areštuotas kol buvo išaiškinti kiti narkotikų trafiko tarpininkai. Christopher, tėvui palikus \$1,500 užstatą, iki teismo paleistas į laisvę.

Aldermanas Pucinski pasakė teisėjui Power, kad jo sūnus Christopher ką tik paleistas iš ligoninės, kur išbuvo tris mėnesius ir buvo gydomas nuo narkotikų vartojimo įpročio.

IŠ VISO PASAULIO

VATIKANO MIESTAS. — Automobilių nelaimės Vatikano valstybės ribose skaitomos retybė, bet šiomis dienomis pasitaikė ir tai ne bet kam, o Abisinijos (Etiopijos) Pontifikalinės Kolegijos rektoriumi kunigui abisiniui Samueliui Asghedom. Jo paties vairuojamas automobilis užvažiavo ant šaligatvio palaužė gatvės lempos stulpą ir įvažiavo į Vatikano daržą. Kun. Asghedom sužeistas labai lengvai bet sunkiai — jo automobilis.

ADDIS ABABA, Abisinija. — Abisinijos radijo pranešimu, užveiktą prieš valdžią praeitą sekmadienį, nebausti mirtimi 20 žmonių. Oficialus radijo paskelbė, kad mirtimi nubaustieji žudė fermerius ir kitus asmenis, buvusius ištikimus kariškajai valdžiai. Po imperatoriaus Haile Selassie nuvertimo kariškioji valdžia jau sušaudė apie 200 žmonių, dalimi buvusios aristokratijos ir aukštųjų valdininkų šeimų narius. Tokiomis priemonėmis siekiama išnaikinti valdžiai opoziciją.

MADRIDAS. — Po Portugalijos Ispanija? Valencijoje ginkluoti dešiniojo sparno ekstremistai sužeidė policininką, o o Zaragozoje suėdino knygų krautuve. Politinis smurtas iš didmiesčių persimetė į provinciją. Dešinieji ekstremistai pakutinėmis savaitėmis smurto veiksmais pradeda atsakyti į kairiasparnių ekstremistų smurto veiksmus, iš kulkosvėdžių apšaudydami arba išplėsdami namus ir knygų krautuves asmenis, kurie yra įtariami esant režimo priešais.

MORONI, Comoro Salos. — Prancūzų šalininkės opozicijos sekmadienį nuvertė prezidento Ahmedo Abdallah valdžią tuo metu, kai pats prezidentas buvo išvykęs aplankyti kaimyninės salos Ajouan. Ahmed Abdallah valdžia egzistavo tik viena mėnesį. Opozicijos Partijų Jungtinio Fronto atstovo pranešimu, perversmas įvyko po trumpo susisąjūdymo, per kurį "nebuvo pralietas nė vieno lašo kraujo".

PARYŽIUS. — Sausrai Prancūzijoje nusitęsęs be lašo lietaus per daugiau kaip 50 dienų, provincijose — Normandijoje, Britanijoje ir Prancūzijos pietvakariuose įvestas privalomas vandens taupymas. Tokios sausros prancūzai nebeturėjo nuo 1906 metų. Paryžiaus miesto kai kuriuose rajonuose vandens spaudimas labai sumažėjo, ypač dangoraižiuose. Ne p aprastai

Federalinė valdžia įsakė sprūdyti net gėles, jeigu jos vežamos iš vienos valstybės į kitą. Pavalkaitė matome agronomą, rūkantį begonijas, kad be pavojaus galėtų jas parvežti. Nustatyta, kad begonijose veisiasi gana pavojingi vabalai, kovojant kitoms gėloms. Kelias minutes parūkinus gėles, tie vabalai išverčia kojas, o gėloms nieko nekentkia.

TURKAI ĮSAKĖ AMERIKIEČIAMS IŠSIKRAUSTYTI SPALIO 30 D.

Ankaros valdžiai nepatiko labai lėta
Amerikos kongreso procedūra

ANKARA, Turkija. — Turkijos vyriausybė vakar pranešė Amerikos karo vadui, kad amerikiečiai baigtų visus savo reikalus ir šių metų spalio 30 dieną visi Amerikos kariai jau būtų apleidę turkų teritoriją.

Turkijos premjeras Suleimanas Domirel apsidžiaugė pasikalbėjimu su prezidentu Fordu Helsinkyje, bet prezidentas turkų neapramino. Amerikos kongreso nutarimas visą reikalą atidėti 30 dienų turkus smarkiau paveikė, ne gu prezidento žodžiai. Turkai mato, kad JAV kongresą veikia kitos įtakos.

Turkams reikalingi Amerikos ginklai

Turkų karo vadovybė ir valdžiai blogai nuteikė JAV vyriausybės ir kongreso blaškymasis. Turkai negali suprasti, kaip amerikiečiai galėjo sustabdyti karo medžiagos pardavimą Turkijai.

Iki šio metu turkai visą laiką glaudžiai bendradarbiavo su amerikiečiais, o dabar jau nebeparduoda ginklų net ir už dolerius arba auksą.

Nesupranta graikų įtakos Amerikoje

Turkų kariai negali suprasti, kaip Amerikos kongrese graikai gali turėti tokią didelę įtaką. Kai graikai sulaužė tarptautinius susitarimus Kipro saloje ir rengėsi išmesti vysk. Makarios, tai amerikiečiai to nematė, bet kai turkai nuyko ginti turkų teisių, tai tada JAV kongresas uždraudė pardavinėti ginklus turkams.

Amerikos ginklus gali pirkti kitos Afrikos ir Azijos valstybės, bet jų neleidžia parduoti turkams.

karštos dienos su temperatūromis iki ir virš 90 laipsnių di-džiojoje Prancūzijos dalyje trukusios visą savaitę.

Vokiečiai nepasikeitė, — sako gen. Biloche

Nice, Prancūzija. — Prancūzijos karo vadovybė paleido atsargon gen. Francois Biloche, kuris tuo jau po karo buvo Berlyno karo komendantas. — Vokiečiai nepasikeitė nuo Bismarck iki Hitlerio, toki patys jie yra ir šiandien, — paskelbė straipsnyje rašo prancūzų kariuomenės įtakingas karininkas. — Jie yra kokiūs, jais negalima pasitikėti, kitus žemina ir tyčiojasi, — teigia generolas.

Prancūzų vyriausybė nori bendradarbiauti su Vokietija, ji negali kariuomenės vadovybę laikyti šitaip galvojančio ir rąšančio generolo.

Dėl Hoffos dingimo įtartas augintinis

DETROITAS. — Buvusio darbo unijų vado James Hoffa, prieš savaitę dingusio be žinios, sūnus James P. Hoffa, advokatas Detroito, pareiškė įtarimą, kad apie jo tėvo dingimą žino Charles (Chuckie) O'Brien, kuri jo tėvas užaugino nuo 3 metų amžiaus ir skaitė savo posūniu. Hoffa Jr. reikalauja, kad O'Brien būtų apklaustas melo detektoriu. Ji per 3 1/2 valandas tardė FBI agentai.

Prezidentas pakėlė veteranams pensijas

WASHINGTONAS. — Praeitą trečiadienį prezidentas Fordas pasirašė įstatymą, kuriuo JAV kariuomenės veteranams, kurie tarnybą tapo nedarbingi, o taip pat jų palikuonims kompensacijos padidinamos nuo 10 iki 12 nuošimčių. "Tauta turi pareigą parodyti jiems padėką", pareiškė prezidentas.

Pakėlimas paliečia 2.2 milijono veteranų, jų tarpe 1.3 milijono tarnavusių kariuomenėje per II Pasaulinį Karą ir 425,500 dėvėjusių uniformą Vietnamo karo metais.

ISPANIJOS GENEROLAI SUDARĖ KARIŲ DEMOKRATINĘ SĄJUNGĄ

Kariai bijo, kad neįsistiprintų komunistai,
kaip jie įsigalėjo kaimyninėje Portugalijoje

MADRIDAS, Ispanija. — Ispanijos karo policija praeitą naktį suėmė dar 7 veiklius ir aukštas pareigas einančius karininkus. Karo policijai ir žvalgybai pavyko nustatyti, kad Ispanijos aukštesnių karininkų tarpe veikia Karių Demokratinė Sąjunga. Taip pat nustatyta, kad šios sąjungos narių yra veik kiekviename didesniame kariuomenės dalinyje.

Pataria susaukti paleistą kongresą

Washington, D. C. — Kongreso respublikonai pataria prezidentui susaukti vienam mėnesiui atostogų paleistą kongresą ir apsvaistyti kelis labai svarbius reikalus.

Pirmon eilės kongresas turi pasisakyti dėl energijos. Dabartiniu metu perkamas aliejus kainuoja veik šešis dolerius. Jeigu kongresas nepriims naujo įstatymo, tai bus baigta gazolino kainų kontrolė. Apklaikojama, kad galionas gazolino pabrangtų kokiais 3 centais, bet vėliau kainos atslūgtų. Be to, kongresas turi pasisakyti dėl teisės turkams parduoti Amerikoje gamintus ginklus.

Ispanijos politikai ir toliau matantieji kariai susirūpino ateitimi. Jie bijo, kad komunistai neįsistiprintų Ispanijoje, kaip jie įsistiprino portugalų kariuomenėje ir valstybės administracijoje. Ispanijos socialistai demokratams pataria, kad demokratams susitarę siekti demokratines santvarkos Ispanijoje. Ispanijos karių tarpe taip pat pradėjo stiprėti demokratines idėjos. Kariai mato, kad diktatorius krašto nuo komunistų nepajėgs apsaugoti, kaip jo neapsaugojo ir Portugalijos diktatoriai. Visi Ispanijos karininkai yra priešė ištikimybę diktatoriui Franko, bet jie mato, kad pats diktatorius nesiorientuoja. Skelbia, kad jis laimėjo kovą prieš komunistus, bet krašte ir kariuomenėje platinamos komunistinės proklamacijos.

Praeitą savaitę karo policija suėmė karo mokyklos vadovybę ir visą eilę Madrido garnizono karininkų. Suimtieji tardymo metu papasakojo, kad Ispanijos kariuomenės daliniuose veikia Karių Demokratinė Sąjunga. Ši sąjunga turi du tikslus: išvengti, kad Ispanijos kariai neatiduotų krašto valdžios komunistams, kaip tai padarė Portugalijos kariai. Antras demokratines sąjungos tikslas: siekti demokratines santvarkos Ispanijoje, o nepasitikėti Princu Carlos, kurio politinis išmintis mažai kuo tesiskiria nuo diktatoriaus Franko. Pasirodo, kad diktatoriaus policija turi geras tardymo priemonės. Be informacijos apie kariuomenėje veikiančią Demokratinę karių sąjungą, policija patyrė ir šios organizacijos kelis veiklesnius narius. Praeitą naktį policija suėmė viešose kariuomenės majora ir šešis kapitonus.

Ne visi Amerikos kariai Ispanijoje buvo pavyzdinai, bet vis dėlto didelė dauguma, su kuria Ispanijos karininkai artimiau bendravo, paveikė Ispanijos karius. Amerikiečiai įtikino ispanus, kad demokratinė santvarka yra pati patvariausia ir geriausia. Amerika, jos konstitucija, teismai ir veikiančieji įstatymai yra geriausias tos santvarkos pavyzdys. Ispanijos kariai demokratai siekia tokios santvarkos Ispanijoje, kokią yra Amerikoje.

Gen. Vasco Goncalves, nepajėgęs sudaryti vyriausybės, pasituntė kariuomenę Portugalijos šiaurės miestus komunistų centrų ginti.

Vienas kapitonas, vykdydamas valdžios įsakymą, nušovė du nieku dltus portugalus. Kareiviams buvo įsakyta šauti į minią, bet šie atsisakė. Kareiviai visai negynė komunistų centrų, kai minia juos degino.

Kad kariuomenėje neprsidėtų suirutė, karo vadovybė uždraudė siųsti karius protestuojantiems gyventojams malkinti. Generolai nutarė atšaukti kariuomenę iš Portugalijos šiaurės miestų, kad vėl neprasidėtų neramumai.

Šiltas.
Saulė teka 5:50, leidžiasi — 8:02

Kas čia dabar darosi?

Sąjungininkas buvo prieš ir vėl jį tapo. Politika be jėgos. Intelektuali bendruomenės teorijos.

Atėjo laikas visiems žinoti, kaip dabartinės politikos kryptis, tikslai, sėkmė ar nesėkmė. Tuo tarpu Sov. Sąjunga irgi tapo atomine jėga ir pirmoji išleido į erdvę savo satelitą-sputniką. Šiose apylostose pradėta tikėti ir propaguoti paradoksinės nuotaikos, keltas po 1-jo pabiro panaši į kaubojų filmus: laikė plėšimo ar kokio kito negando visi stovi kaip apstulbę, o tik po įvykio balnoja žirgus ir vežasi piktadarius.

diskutuojant, buvo prarasta KAV dabartinės politikos kryptis, tikslai, sėkmė ar nesėkmė. Tuo tarpu Sov. Sąjunga irgi tapo atomine jėga ir pirmoji išleido į erdvę savo satelitą-sputniką. Šiose apylostose pradėta tikėti ir propaguoti paradoksinės nuotaikos, keltas po 1-jo pabiro panaši į kaubojų filmus: laikė plėšimo ar kokio kito negando visi stovi kaip apstulbę, o tik po įvykio balnoja žirgus ir vežasi piktadarius.

2-ojo pasaulinio karo Potsdamo konferencijoje prez. Trumanas ir jo politikai pastebėjo agresyvius savo sąjungininkų komunistų tikslus. Todėl 1947 m. jie nustatė paprastus, bet sunkiai įgyvendinamus politinius tikslus — išvengti 3-jo pasaulinio karo ir sutrukdinti komunistų ekspansiją. Betgi, tarsi pejuokai, šia strategija be-

Atominio monopolio laikotarpiu Amerika visai sumažino savo karines pajėgas. To pasekoje tuolaikinis Valstybės sekret. Marshall pasijuto bejėgiu šaltojo karo laikysenoje. Todėl tuo laiku įsteigta Tautinė saugumo taryba (NSC) sukūrė planą, žinomą NSC-68 vardu, padidinti karines pajėgas remti politines pozicijas, vadinamas sulaukymu arba containment.

Keturių metų Anthony Johnson elgėsi natūraliai, kad pamokytų vaikščioti, kaip visi vaikai. Jis buvo nelaimingas, Newton, N. C., miestelyje jis gimė sulenkėtomis kojomis. Jeigu gydytojai nieko nebūtų darę, tai šiandien jis būtų judėjęs tikrai ratukuose. Gydytojai mažam Antanui nupieė abi kojas sulenktoje ir nevariojamoje vietoje. Jis pats pamoko vartoti dirbtines kojas. Kai sulaukė keturių metų amžiaus, tai prišė jam didesnes kojas. Paveikale matome jį vaikščiojantį naujomis kojomis. Antabukas pamoko lygsvarę išlaikyti, vaikščioti ir apsiirengti. Jis tapo savarankus vyrukas. Jis galį ir dviračiu važinėti.

Prie šios politikos buvo dar prikerpta domino teorija, kad komunistui perimant vieną valstybę, jam pasiduotų taip pat gretimi kraštai. Betgi NSC-68 strategijoje, vengiant 3-jo pas. karo, buvo priimta lankstaus arba riboto atkričio formulė, naudojant masvų atominių jėgų atkirtį tik tiesioginiame konflikte su Sov. Sąjunga, bet ne Korėjos kare ar panašiais atvejais. Kaip tyčia, ribotos jėgos panaudojimo strategija buvo sėkminga Libane, Taiwane salos saugojime, Irake ir Gvatemaloje.

Prez. Eisenhowerio metu intelektualų sluoksniuose buvo pradėta diskutuoti šaltojo karo strategija ir tarptautiniai santykiai modernių laikų sviesoje. Čia prasidėjo dabartinio Valstybės sekret. Henry Kisingerio kilimas ir politinė karjera, nors pirmuosius aktyvios politikos žingsnius jis pradėjo prez. Kennedžio laikotarpiu. Padedant gabiam politikieriui Hermanui Kahn ir gen. M. Taylor buvo įpiršta Gynybos sekret. McNamarai modernių laikų doktrina: karįaujant derėtis, o tik tada vartoti brutalią jėgą, bet ir tai minimalus kenksmingumo bei vietinio pobūdžio, kad nepakenktų atominio amžiaus grynimosi politikai.

Pagal tuolaikines Kisingerio pažiūras dabar nėra geografinės izoliacijos, nėra nė laiko pasirošti atominio karo gynybai, todėl tokiam konfliktui išvengti turi būti vedama preventinė politika. Šiuose laikuose ir sąlygo-

se jėgų balansą nulemia ne tik karinė jėga, bet ir politinė bei psichologinė veikla. Analizuodamas politinę jėgą jis ją tai ko sulaukymo politikos fikslams. Deja, savo studijoje "Atominiai ginklai ir užsienio politika" (1957 m.) jis rašo ir abejoja, ar užkardant apsupimo bei užpuolimo atvejus vėta žengti žingsnius į savęs pražudymo kelį? Todėl masyvaus revanšo ir kitokio narsumo pažadai yra tik retorika, keliant Clausewitz ka-daise buvusį plačiai žinomą posakį:

— Jei rizika būtų apskaičiuojama ir numatomos išlaidos būtų kontroliuojamos, tai karai kiltų tik ribotoje apimtyje dėl diplomatinio spaudimo.

Daleiskime, kad riboto smūgio teorijos ir Clausewitz dikta-tas yra naudingos, priemonės prieš karą išpeltimą. Deja, McNamaras štabuose laikomi jaunuoliai, vadinami genijais, nesiskaitė su bet kokiais nuostoliais nei žmonėmis, nei gėrybėmis išvengimui įsivaizduoto atominio karo ir pasaulinio konflikto. Todėl pagrindinis Vietnamo karo tikslas buvo ne jį laimėti, o tik sulaukyti priešą, svarbiausia, vengiant konflikto su ant-rajai atominė jėga, taip pat derėtis karįaujant pagal modernių laikų intelektualų bendruomenėje vyraujančias nuotaiikas, kuriose buvo brandintas, auklėtas ir turėjo savo įtakas Henry Kisingeris.

Po apgaulingos taikos sutarčių su komunistais, krito Pietų

Kultūrinės popietės Lietuvis Sodyboje

Kai paskutinį liepos mėn. sekmadienį nuotaikingai buvo atšvestos Onynės su sveikinimais — linkėjimais, dainomis ir rožėmis visoms Onoms, tai rugpiučio 3 d. — pirmo mėnesio sekmadienio pažmonys po rūpestingos, nerimasties kupinos savaitės dėl Lietuvos likimo, Sodybos sode praėjo rimties ženk-le.

Įžangą padarė Anelė Kirvaitytė giesme: "Apsaugok Aukščiausią tą mylimą šalį". Alfai Brinka kultūrinę valandą pradėjo improvizacija giliai išmąstyto žodžio, pavadinto "Pavergta Lietuva Žvakės Šviesoje". Rankoje laikydamas juodu kaspinu perrišta žvakę improvizavo: — Šaukia šios žvakės liepsna į visą pasaulį, kad būtų gražinta laisvė tėvų namams..." (Žvakę uždegė vyras, amžiaus lankytoja Jadvyga Kijunaitienė). Ją nešinas A. Brinka nuėjo prie kryžiaus ir, visiems atsisojus, pats atsiklaupęs pasimeldė už Lietuvą. Grįžęs prie mikrofono, toliau tęsė žodį apie pavergtųjų lietuvių kančias ir visą kankinamą "mūsų" Lietuvą, ragindamas lietuvius jos neužmiršti: "Neužmiršk, lietuvi, atklydęs į tolimą šalį... Neužmiršk prie kelio kryžiaus ir Smutkelio..."

Sekė giesmės ir dainos, atliekamos pakaitomis: Anelė Kirvaitytė — "Giedu giesmelę, savo dainelę..." "Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų... tenai Lietuva per amžius buvo..." ir kt. Adelė Duoblienė giedojo "Lietuva brangi", "Ranka sodintas Visagalis, o ažuole, ko verki tu..." ir kt. Antanas Keveža perskaitė tautiniais motyvais sukurta kūrinį. Juzė Mariniė

eilavo nuosavą "Pašilgimas svetimam krašte". Dr. J. Adomavičius perskaitė poetas Ados Elvikienės patriotinį eilėrašį. Jadvyga Kijunaitienė eilavo savo sukurtus posmus ir Mažono: Už Raseinių ant Dubysos. Alfai Brinka grįžo su improvizacija "Šauksmas į Pasaulį" ir "Užuojauta Lietuvai" — "Nijūri naktis jau dengia Tavo veidą... Mes kieti, kaip granitas, Atėis diena aukris retežiai — išauš tau laisvės rytas". Pabaigai padeklamavo Vaičaičio "Yra Salis, kur upės teka linksmai tarp girių užiančių". Dr. Adomavičius kvietė susirinkusių, kas norėtų su savo menu ar mintimi papildyti programą, tačiau neatsiradus, kultūrinę valandą užbaigė Adelė Duoblienė, sugiedojus, Lietuviais esame mes gimę, lietuvišiais norime ir būt".

Pranešęs oficialios dalies pabaigą, dr. Adomavičius padėkojo kultūrininkams ir visiems dalyviams už dvasinį susitelkimą. Be to, pranešė, kad kita sekmadienį kultūrinę valandą yra skirta vaikams. Prašė tėvelius atisvesti vaikučius.

O. Algimintienė

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4%
a year

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thu. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

POEZIJOS VEIKALAI

1. Augustinaitis, Vaidutis, ZVAIGZDĖTOS NAKTYS. Dvidešimt for-mato, 120 psl. Kaina \$1.00.

2. Jurgis Bistras, ŽEMĖS PAKOPOS. Eilėrašiai, pjesmės, poemos. Kūrinio formato, 137 psl. Kaina \$2.00.

3. Burky Juzė, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.

4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 169 psl. Kaina \$2.00.

5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI. LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.

6. Anselius Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.

7. Nadas Rastenis, TRIJŲ KOZIŲ SVENTE. Eilėraščių pasakojimai apie 3 išvietintus lietuviškus senovės laikus, su autoriaus iliustracijomis. \$0.50.

8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano Baranausko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.

9. Dailys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.

10. Stasys Santyvaras, ATOARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$3.00.

11. Stasys Santyvaras, AUKOS TAURE, 6-ji lyrikos knyga, 162 psl. \$2.80.

12. Petras Šagafas, SAULELĖDIZIO SPINDULIUOSE. Eilėraščių kūrinė-liai, 92 psl. \$1.00.

13. Petras Šagafas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.

14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMALŲ. Eilės, 70 psl. \$1.00.

15. Eilėga Tumėna, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščių, 80 psl. \$2.50.

16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.

17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ OIEVAI. Mitologijos posmai, 90 psl. \$1.00.

18. Adomas Jassas, BŪK PALAIMINTAS. Poetija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskinti 1 Naujienos raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar pinigų orderį.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Daugaras, ŽEMĖS ŪKIO SVIETIMAS. Studija. Išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus išomnis. Knyga dviejų da-lių: Žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas sąlygų sutakdes Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų su-groves gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonomi-nių ir kultūrinių laimėjimų. Šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didintis ir klestėti savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pa-sauli išlaikytų lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūki-ninkai, arba ūkininkų vaikai, reškia, kad ši knyga bus brangi abso-lučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriamą Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — myli-mai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kaina tik \$3.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608
Gavę pinigų, tuojau knyga pasisūsi.

SODYBU PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pie-velė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šestoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBU PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele parduvinėja. Užsilaivusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užsilaivoti, tai gali atsūsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, o mes knygelę jam pasisūsiame. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomai - Dėdė Šerną as-menliškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakaitų. Dabar jie gali pasikaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus idomu prisiminti senus laikus ir pasikaityti gražią istoriją. Naujai atvykęs lietuviai galėtų išmoms ar vasaros pasikaitymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMA — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį at-simena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTA-NO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų liėvių sviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-maičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos liėvių istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133-Req. No. 84563-399 lines (3 cols. x 133 lines) - Newspaper, 1972
Printed in U.S.A.

"I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept it under control."

Norbert J. Rokusek
Foreman of Mail
Chicago, Ill.

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery cross-town, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code

Your Postal Service

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS

Vištytis. 1973 gruodžio 14 į Vištyčio vidurinę mokyklą atvyko Vilkaviškio prokuroras Venkevičius. Tarp mokinių pasklido žinia, kad prokuroras tardytojas tuos moksleivius, kurie eina į bažnyčią.

Virpančiomis iš baimės širdimis mokiniai G. Balčiūnas, Rita į Vilma Aleknavičiūtė. O. Dulskytė, V. Uidinskaitė ir kt. vienas po kito ėjo į direktoriaus kabinetą, kur jų laukė uniformuotas prokuroras. Vaikai buvo klausinėjami kaip klebonas kun. Montvila ruošė vasarą vaikų Pirmajai Komunijai, ar davė jiems maldaknyges, katekizmus, ar užrašydavo vaikų pavardes, ar pasiūlydavo kaip vaikai moka katekizmą ir pan.

Prokuroras tardė, kurie vaikai eina patarnauti šv. Mišiose, ar už tai ką nors gauna iš klebono ar ne. Gintas Balčiūnas buvo pajukiamas, kad jis, būdamas pionieriumi, tarnauja Mišiomis. Mokinukas atsakė, kad jis tikis Dievą ir niekas jam ne uždraus eiti į bažnyčią ir patarnauti Mišioms. J. Saukaitis, išgirdęs, kad į mokyklą atvažiuo prokuroras ir tardysias vaikus už ėjimą į bažnyčią, pabėgo iš mokyklos.

Prokuroras klausinėjo apie vaikų bažnytinį chorą: kas gieda, kas juos moko, kokias giesmes gieda ir t. t. Išsigandę vaikai pasakojo, kad juos į chorą prikalbėjo klebonas šeiminiukė, kiti sakė, kad ir klebonas juos kalbina, dar kiti sakėsi patys atėję. Jei kuris mokinukas tylėdavo, tai priėjęs mokytojas stulėdavo į smakrą ar pa-

tempdavo už plaukų ir liepdavo kalbėti.

Po tardymo kiekvienas vaikas turėjo pasirašyti po savo liudijimu. III klasės moksleivė V. Uidinskaitė nepasirašė ir verkdamas išbėgo iš kabineto namo. Jos motina Uidinskienė tuo jau atvyko pas prokurorą išsišaukinti kas čia darosi.

Ar tikėjimas yra laisvas ar uždraustas, — paklausė moteris prokurorą.

— Laisvas.
— Tai kodėl jūs tardote mūsų vaikus už tikėjimą? Mes, tėvai, tikime ir lankome bažnyčią, lanko ir mūs; vaikai. Ką blogo moko bažnyčia? Užtenka jau chuliganų, kurie naktimis rėkauja, vagia ir ištvirkauja. Jei mano mergaitė neis į bažnyčią ir ji bus tokia.

Uidinskienė išrėžė prokurorui, kaip Vištyčio mokykloje mokytojai tyčiojasi iš religingų moksleivių, mažina pažymius, elgesį, išjuokia juos per mokyklos radiją.

— Ar iš tikrųjų taip yra? — paklausė prokuroras.

— Taigi, — patvirtino Uidinskienė. — Jei netikite, paklauskite pačių moksleivių.

Deja, prokurorui rūpėjo ne tie, kurie grubiai pažeidžia elementariausias žmogaus teises. Pavyzdžiui, direktorius Virškus pravadžiuoja. Kortą sutikęs mokyklos koridoriuje IV klasės moksleivė Dulskytė, direktorius taip prakalbino: "Na, davatka, ar dar ilgai eisi giedoti?"

Prokuroras, apklausęs vaikus, pranešė, kad gruodžio 17 klebonas ir vargonininkė Ona

Pilekaitė atvyktų į Vilkaviškio prokuratūrą. Nurodytą dieną O. Pilekaitė prokurorui išdėstė sąvąją "credo" — tikėjimas katalikams esąs brangus ir jie privalę Dievą labiau klausyti negu žmonių. Dievą tikintieji garbina maldomis, pjesėmis ir apejomis. Tikintieji nesą vergai, be teisių į savo vaikus. Tėvai jė, vargonininkė, paprašė vaikus pamokyti giedoimo, ir ji pamokiusi. Tikintieji mokesčius užsimoką, tai kodėl jiems trukdoma melstis? Kas davęs prokurorui teisę tvarkyti žmones, nurodant, kam galima ir kam draudžiama giedoti, klūpėti pas altorių ir pan?

Prokuroras nervinosi: — Netrukdyk manęs savo pasakomis. Matai — sninga — užpustys kelius, o man reikia vykti pas nusikaltėlius.

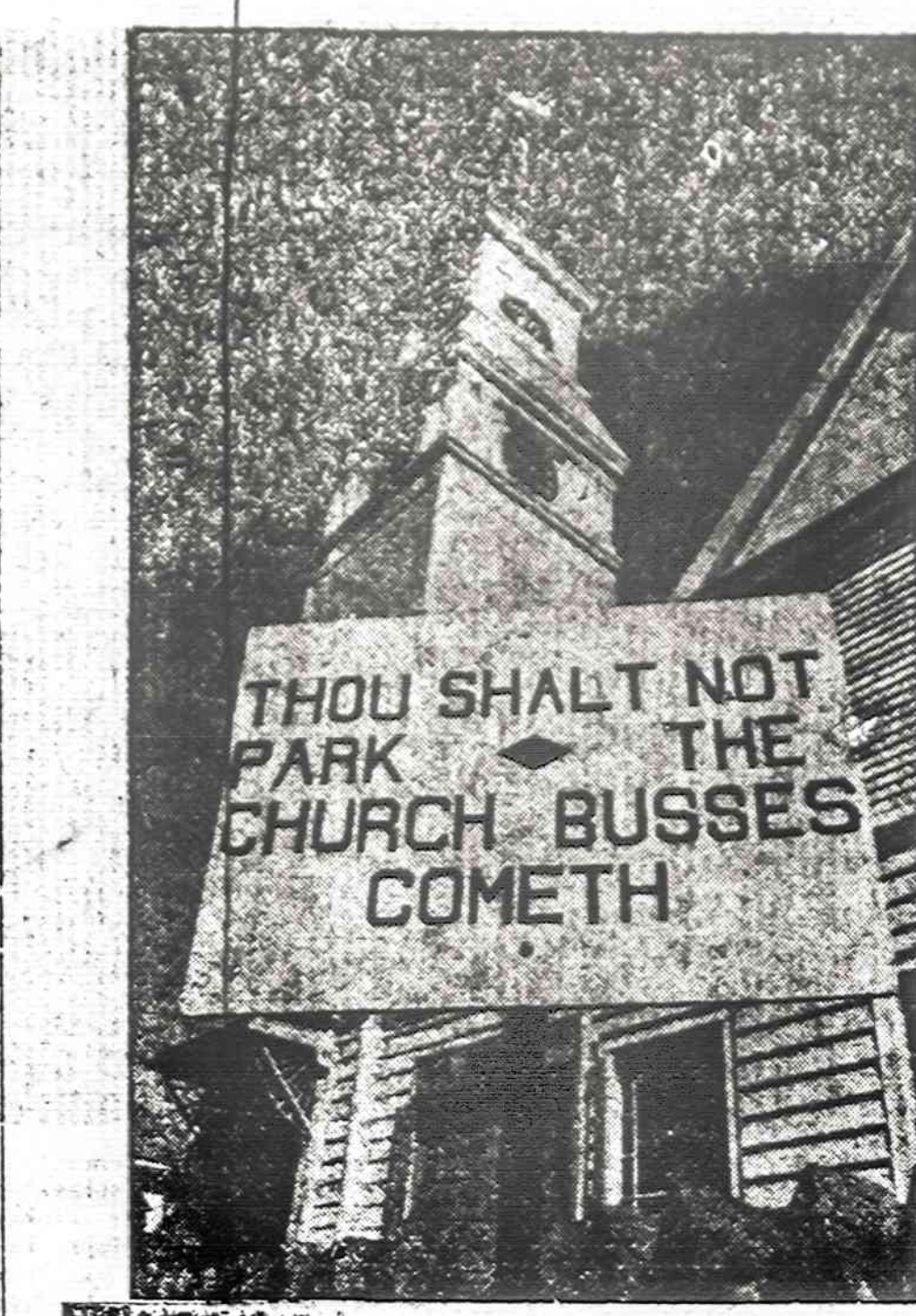
Prokuroras tardė, kaip susidarė mokinių choras, kas juos kvietė giedoti, kurie vaikai dalyvauja chore, kada gieda, iš kurių tekstų ir pan. Vargonininkė paaiškino, kad chore dalyvaujančios moterys atsivedavo ir savo vaikus ir, jų prašoma, ji pamokiusi juos keletą giesmių. Paskui prisidėjo kiti vaikai ir taip susidarė nedidelis vaikų choras, kuris skemadieniais pagiedodavo. Vargonininkė protokolo nepasirašė.

Klebonas kun. Montvila, negavęs raštiško iškvietimo, pas prokurorą nenuvyko. Apylinkės sekretorė pranešė, kad gruodžio 19 nuyktų pas Vilkaviškio rajono pirmininko pavaduotoją Urboną. Pavaduotojas kleboną kaltino, kad vasarą mokes vaikus religijos tiesų, leides mokiniams patarnauti Mišiose, duodęs vaikams pinigų bei saldainių, suorganizavęs vaikų chorą, organizuojąs gatvėse eisenas ir renkęs bažnyčioje aukas.

Kun. Montvila aiškino, kad žmones mokytį tikėjimo tiesų esanti svarbiausia ir tiesioginė kunigo pareiga, nes tai įpareigoja pats Jėzus Kristus. Klebonas nesigynė, kad priėmęs vaikus patarnauti Mišiose, nes labai tinka, kai vaikai prie altoriaus garbina Dievą. Jeigu tėvai ir patys vaikai nori giedoti, tai jis, klebonas, nedrausis, nes bažnyčioje visų žmonių teisės lygios. Rinkliavas bažnyčioje ir toliau darysias nes valdžia uždedanti didelius mokesčius ir jeigu nebūtų daromos rinkliavos, bažnyčios būtų uždarytos. Gatvėje jokių eisenų neorganizuojąs, o tik palydįs numirelius į kapines pagal bažnytinį apeigyną.

Baigęs apklausą, pavaduotojas Urbanas kleboną nusiuntė pas prokurorą. Šis vėl pakartojė tuos pačius kaltinimus ir surašė protokolą, tačiau klebonas nepasirašė. Išleisdamas kleboną namo, prokuroraspaaiškino, kad šią bylą siųsias apsvarstymui į aukštesnes instancijas.

Kaunas. 1974 rugsėjo 15 buvo atleistas iš mokytojo pareigų Kauno miesto Jablonskio vidurinės mokyklos mokytojas Andrius Dručkus. Kuo nusikalto mokytojas, apdovanotas švietimo ministro garbės raštais, savo darbus pedagogikos klausimais skelbęs respublikiniuose ir visasąjunginiuose simpoziumuose? Dručkus nusikalto, kad jis priėmė į mokyklos kraštotyros muziejų Rūpintojėlių, vieno mokinio atrastą

Senovėje Quincy, Mass., bažnytelės tikinčiuosius pasveikindavo Biblijos ištrauka arba kitas išmintingas sakiny, tuo tarpu dabar atvykusieji įspėjami netaityti savo mašinų, nes vietą užims autobusai.

Is Lietuvos Spaudos Klubo veiklos (4)

SPAUDOS KLUBO LAIKRAŠČIAI

P. STRAVINSKAS

Mūsų spaudos Klubo neprasytasis svečias jo 1975. VIII. 1 d. susirinkime, pasiprašęs žodžio ir gavęs jį, ėmė Klubą kritikuoti, kad jis, matot, susidėjęs su "Naujienomis". Girdi, Klubui rikią būti "neutraliam", o "Naujienos" nesandios tokios. Jose, matot, negalį rašyti kunigai, kurių esama ir Spaudos Klube. Todėl, svečias siūlė Klubui steigti savo laikraštį...

Siekdamas apiforminti mokyto. Dračkus atleidimą iš darbo, du kartus posėdžiavo mokyklos partinis biuras ir kartą miesto partinis biuras. Kai nepavyko mokyto. Dračkus atleidimo apiforminti "atleistas kolektyvo prašymu", tada jis buvo priverstas dirbti ūkvedžiu, neduodant jam nei 9 savaitinių pamokų, reikalingų, kad neustruktų stažas. Dručkus kreipėsi į Saugumo komitetą, prašydamas jam raštu pateikti kaltinimus, tačiau buvo apšauktas nacionalistu ir apkaltintas dalyvavimu, pilant Judrėnuose Darui ir Girėniui piliakalni. Respublikinėje švietimo darbuotojų profsąjungoje mokyto. Dračkus paaiškino, kad jo atleidimas iš pareigų esąs neteisėtas, tačiau padėtis iki šiai dienai nepasikeitusi. Mokyto. Dračkus iki šiol dirba ūkvedžiu, išlaikydamas tris vaikus ir močiutę, vien už tai, kad suteikė pastogę griovyje mirkstačiam Rūpintojėliui.

Kaunas. 1974 gegužės mėnesį, prieš pat R. Kalantos susideginimo metinėmedicinos studentams buvo suuošta arbatėlė su menine dalimi ir šokiais. Buvo pakviestas paskaitininkas, išvirta kava psichiatrinės ligoninės virtuvėje, pripirktas maisto produktų. Kumos gatvėje, po ligonine esančioje erdvoje salėje, laukė atrykstančio akademinio jaunimo. Atvyko ruošėjas prof. gyd. Puras ir paskaitininkas, tačiau studentai nesirodė. Profesorius nervinosi: — Aš su jais atsiskaitysiu... Nors studentai nelinkę paniektinti vaikių, tačiau šį kartą renginį boikotavo. Nukreipti studentų dėmesį nuo R. Kalantos metinių — nepavyko. (E)

2) Tie Lietuvos laikraščiai, kurie mūsų Klubo idėjas skleidžia, jas gina ir jo. Klubo veiklačiam kuriuose mes visi galime ir reikštis savo idėjomis, savo mintimis.

3) Šiandien turime du tokius aiškius mūsų idėjų laikraščius — tai "Naujienas" ir "Laisvąją Lietuvą". Juose mes reiškiamės savo Klubo idėjomis, gelbstime Klubo veiklai. Tai koks tada reikalas mums steigti dar savo atskirą, tą "neutrų" laikraštį, ypač, kad gi mūsų idėjos nėra neutralios, t. y. "nei vienokios, nei kitokios, nė viena iš dviejų, o jos yra aiškios linijos ir aiškių principų!

4) Jei šiandien "Naujienos", kaip visi matome, mūsų Klubo idėjas laiko savomis, tai mes ir tą laikraštį laikome ir turime toliau laikyti savu, lygiai kaip ir "Laisvąją Lietuvą". Mes negalime leisti nei savo svečiams Klubo susirinkime tą laikraštį niekinti, jų įžeidinėti, kaip tą, va, padarė šis mūsų nekviestas — neprasytas svečias, greičiausia, per nesusipratimą.

5) Mes kviečiame ir kitus lietuvių laikraščius mūsų Klubą (jo gražias, kilnias, viešąjį gėrį ir tautos interesą atotinčiančias idėjas) geriau pažinti, prašome nevadinti mūsų Klubo

veiklos kokia "pataikino abiejų mūsų Klubo idėjas skleidžia, jas gina ir jo. Klubo veiklačiam kuriuose mes visi galime ir reikštis savo idėjomis, savo mintimis.

Po šitų paaiškinimų, kas yra ir kas dar gali ateityje būti mūsų Spaudos Klubo laikraščiais, susirinkime vėl įsiviepatavo rimtis, ir mes tęsime kitų klausimų svarstymus.

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through. Write to Radio Free Europe, Box 1088, St. Vernon, N.Y.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

- Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.
- K. Bielins, **PENKTEJI METAI**, gražiai iliūta, 592 psl. \$6.00
 - K. Bielins, **DIENOJANT**, gražiai iliūta, 464 psl. \$6.00
 - Dr. Kazys Grinius, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**. II tomas. Gražiai viršelis. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis virš. \$5.00
 - Prof. Vaclo. Biržka, **SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA**. I dalis, 208 psl. Irišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl. Irišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00
 - Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai iliūta, 416 psl. \$5.50
 - Kipras Bielins, **GANA TO JUNGŲ**, 492 psl., minkštasis viršelis. \$5.00
 - Juozas Liudžius, **RASTAI**, 250 psl. \$3.00
 - P. Liudžiuvienė, **ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ**, 88 psl. \$1.00
 - Janina Narūnė, **TRYS IR VIENA**, jaunystės atsiminimai 170 psl. \$3.00
 - M. Gudelis, **POVILAS MILERIS**, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00
- Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.
- NAUJENOS,**
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visose mūsų apylinkėse. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank J. Ryan, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

640 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622
PHONE: 254-4678

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

Ju kurlis laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleks. Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1899-1999) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$18. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasauliečių chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJS vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persūntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, namoka pašto persūntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasūntiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki **7 3/4 %** palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša **5 1/4 %**

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais. Tel. 421-8070

Isteigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$26.00	
pusei metų \$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

VL. BAKŪNAS

Pastabos iš tolo

Vos kelias dienas prieš Helsinkio konferenciją viena Los Angeles pagrindinių radijo stotijų, duodanti žinias ištisas 24 valandas be pertraukos, bent tris dienas iš eilės varė puolimų bangą prieš tariamus "karo nusikaltėlius" — "...ramiai, saugiai, laimingai ir turtingai" gyvenančius Amerikoje, "neteisia mus ir nebaudžiamus už šimtų tūkstančių nekaltų žmonių išžudymą Europoje karo metu". Daugiausia buvo linkniuojama žinomas 35 sąrašas, dėl kurio buvo pradėtas (rodos dar ir tebevykdomas) tardymas, nors toje radijo tiražoje buvo pertransliuotas pasikalbėjimas su

Iš tolo stebint — atrodo, kad atstume) pamaina. taip.

Pažintis su Simu Pacifiko erdvėje

Siomis dienomis Seattle, Wash., aerodrome pataikiau spaudos kioske nupirkti Reader's Digest rugpičio mėn. laidos dar "šiltą" egz. su straipsniu ("A Man Called Simas"), apie Simą Kudirgą. Iėktuve, pakelii į Los Angeles, mano vieta buvo skirta prie lango, bet šoninėje vietoje jau sėdėjo labai nespėta ponitė, pusėtinai turtingai pasirengusi — vien jau tik iš papuošalų sprendžiant. Pasiūlav savo vietą prie lango — betgi ji atsisako. Taip ir sėdime toje eilėje vienu du ir aš, visai nesidairydamas pro langą, su dideliu dėmesiu skaitau straipsnį apie Simą, kas sukelia tam tikro įtarimo mano bendrakaišvi — ponitėi, kad skaitau ką nors nepaprastai įdomaus ar svarbaus, nesidairydamas pro langą net lektuvui pakylant. Lyg man tai būtų kokia naujiena. Skaitydama pašeiliu pasibraukiu kai kurias straipsnio vietas, kurias, manau, reikės dar arčiau "panagrinti". Baigiau skaityti kaip tik laiku — nes stewardės pradėjo tiesti stalukus, ant kurių greitai atsirado cocktailai. Nebuvo patogu toliau skaityti, nes greitai atsirado ir užkandžiai, o be to, ir straipsnį apie Simą buvau spėjęs baigti. Prasidėjo pokalbis su ponitute. Pasirodė — būta labai įdomios moteriškos, daugiau linkusios ir meną nei politiką. Man ji buvo įdomi trim požūriais: buvo gerai atrodanti, grįžo iš Alaskos ir... nieko nebuvo girdėjusi apie Simą Kudirgą.

Mūsų pokalbis ir prasidėjo, kai ji paklausė, ką aš su tokiu dideliu dėmesiu skaitau, kai kurias straipsnio vietas pasibraukdamas? Trumpai paaiškinau ir paklausiau ar ji yra apie tai (Simą Kudirgą) ką girdėjusi? Ne. Pasiūliau savo, nors ir subraukytą Reader's Digest, bet ji atsisakė — tvirtindama, kad Los Angeles aerodrome nusi-pirkianti.

Pasirodė, tai būta vienos orinio susisiekimo b-vės lektuvų piloto (kapitono) žmona, kuri grįžo, praleidusi atostogas Alaskoje. Kadangi Alaska mane senai domina, kur neužlgo ren-giuosi vykti, tai pokalbio svoris pakibo ties Alaska — apie ką ji turėjo labai daug ir man naudingų informacijų. Nepajutome, kai už poros valandų atsi-dūrėme Los Angeles. Po šaltoko, labai debesuoto, tamsaus ir niū-raus Seattle "dangaus" — sau-lėta, šviesi ir šilta Los Ange-les padangė buvo beveik maloni, net staigi (vos dviejų valandų

vak.) ir kad prikašioti skait-lingais skelbimais — atrodo bus turinti pakankamai žiūrovų ir gerai vertinama.

Domsaitis?

Vienas žymiausių (jei ne pats žymiausias) Amerikos meno kritikas Clement Greenberg ne senai užbaigė savo studijinę kelionę Pietų Afrikoje, kur Johannesburge jis tarpe kita ko pareiškė, kad jį, pietafrikiečių, menas yra "competent and respectable", bet nėra toks žymus kaip kai kurie iš jų pačių mano. Be abejo — toks pareiškimas vietinių menininkų buvo sutikas gana šaltai. Kas mano akį jo studijinia-me vertinime pagavo, tai vieno iš tenyčių menininkų pavardė: Domsaitis. Jis išgrėžė dailės kurinius tokių tenyčių dailininkų kaip Edith King (jau mirusi), Domsaitis ir Kitel, sakydamas "they really hit me", o apie Anton Van Wouw skulptūrą pareiškė esant "damned good". Kas yra Domsaitis? Pavardė skamba "damned lithuanian", bent man.

Europa ir "Europa"

Turizmo sezonas — kaip tik dabar. Daug kas ir daug kur važiuoja. Net Lietuvon, lietuviai. Ir gana daug. Siomis dienomis iš Europos grįžo Los Angeles šaulių veikėjas Kazys Karuža, ten viešėjęs beveik du mėnesius ir aplankęs kuone visus Vakarų Europos kraštus. Nebuvo tik Portugalijoje — tai Vakaruose ir... Lietuvoje — Rytuose. Sakėsi padaręs apie tūkstantį nuotraukų, kurių tarpe būsianti ir labai re-ta — Anglijos karalienės Elz-bietos II, kurią jis turėjo progos fotografuoti vos iš kelių pėdų atstumo. Žadėjo savo įspū-džiū iš tokios ilgos ir plačios kelionės su Europą pabaikyti kuriame nors žurnaliste ar kito-kiam susirinkime, be abejo sa-vo pasakojimą pajavirinant nuo-traukomis ar skaidėmis.

I Lietuvą išvažiavusiųjų tarpe be kitų yra vargėninkas-kas-muzikas Br. Budriūnas, apie kurio kelionę į Lietuvą kažko-dėl buvo paskelbta labai jau santūriai, kad Br. Budriūnas iš-vyksta į Europą. Visi gi žinome, kad Lietuva yra Europoje, ko čia slėpti jei kas vyksta Lietu-vo.

Ar Helsinkis padėjo?

Latvis Janis Domins, lankydamasis Amerikoje su sovietų sportininkų grupe (jis yra ietis metikas) 1972 m., čia susipažino su sportininku studente Los Angeles, kurią vėliau vedė ir juodu gyvena Latvijoje, iš kur ji grįžo 1974 m. į Ameriką. (Nukelta į 5 psl.)

Be kapitalizmo nebūtų komunizmo

Pačių laikp Kremliaus galvočiai sugalvojo žaidimą Vakarams užimti ir neapsiriko. Žaidimas, pavadintas detente. Vakarams labai patiko — vis šypsosi ir Kremliaus emisaras per petį ploja, galima vėl duonos prašyti, kurios per 57 metus savo kruvino viešpatavimo Sovietų Rusijos komunistai — bolševikai niekuomet užtenkamai neprisiaugino, o iš pavergtos Lietuvos, kad ir ko ne pasuktinį grūdą paima, bet to neužtenka milijonams enka-vedistų ir raudonarmiečių prišerti, dėlto tenka vėl šauktis į Vakarų kapitalistus, kad aprūpintų duona ir pyragu palankiausiomis sąlygomis ir į kreditą. Nors sovietai viską mėgsta daryti slapta, tačiau Vakarai jau turi tikras žinias, kad savo valdžiai ir pavaldiniams išmaitinti šiemet bus reikalinga pripirkti nemažiau kaip 14 milijonų tonų duoninių grūdų ir kukurūzų.

Kur kitur kreipsies, jei ne į savo dėdes Amerikoje ir Kanadoje. Štai, Kanados Kviečių Taryba Winnipege praneša, kad praėjusią savaitę parduota Sovietų Sąjungai du milijonai "ilgujų" tonų (ilgoji tona turi 2,240 svarų), tai yra 74.6 milijonus bušelių kviečių ir kad grūdų pristatymas į Sovietijos uostus prasidės šį rudenį. Pasak Kanados Kviečių Tarybą, parduotieji kviečiai yra dviejų rūšių — Nr. 1 ir Nr. 2. Nors kont-rakte kaina doleriais nepažymėta, bet tų kviečių kaina šiuo metu laisvoje rinkoje yra \$4.75 ir \$4.73 bušeliui. Spėjama, kad parduotojo kiekie vertė yra \$300 milijonų ir kad Sovietai Kanadoje pirks nuo pustrėčio iki trijų mi-lijonų tonų. Idomu, kad sutartyje įrašyta, jog dalis pirkinio gali būti pasiūsta Kubai kviečių grūdų arba miltų arba tų ir kitų formoje. Kanados sutartį pasirašė Kviečių Taryba (Wheat Board) su Sovietų "Eksport-chleb").

Neatsilieka ir Jungtinės Valstybės, kur dieną anksčiau dvi firmos — CookIndustries Memphis mieste ir Cargill firma Mnesotose pardavė Sovietams 3.2 milijonus metrinių tonų (viename milijone metrinių tonų tel-pa 37 milijonai bušelių) ir kita neišvardinta firma tebe-veda derybas su Sovietų Rusija dėl nežinomo kiekio kvie-čių ar kukurūzų. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen sako, kad prezidentui Fordui nuėmus ūki-ninkų kontrolę kiek pasėlių auginti, šiemet laukiami bent 60 milijonų tonų daugiau grūdų derliaus.

JAV Agrikultūros departamento pareigūno pareiš-kimu, Sovietai šiemet pirks JAV-bėse kviečių ir kuku-rūzų nuo 5 iki 10 milijonų tonų, pareiškė agrikultūros sekretoriaus asistentas Richard Bell. Departamentas spėja, kad Sovietai šiemet, atsivėlgdami į pasaulines grūdų derliaus perspektyvas, gali importuoti viso iki 15 milijonų metrinių tonų grūdų. Agrikultūros sekreto-rius Earl Butz iš pasitenkinimo rankas trina, bet Sena-to demokratų lyderis Mike Mansfield jį įspėjo "akylai saugotis", kad per dideli pardavimai neatsilieptų į vidaus rinką panašiai kaip 1972 metais, kai perleidus neribotus duonos grūdų kiekius sovietų komunistams maitinti, pačiose JAV-bėse vartotojai turėjo už duoną mokėti žy-miai pakeltas kainas.

Žinoma, visos žinios apie milijoninius komunistams ir jų baudžianinkams maitinti grūdų pirkimus yra gaunamos tik jau ne iš pačių sovietų, kurie savo nelemų valstybinių dvarų (kolchozų ir sovchozų) sistemą laiko kaip didelę valstybinę paslaptį. Jie gi atsisakė suteikti savo agrikultūros statistikos duomenis praėjusių metų lapkričio mėnesį Romoje įvykusiai pasaulinei maisto konferencijai. Taigi, sovietų ūkio produkcija yra ap-skaiciuojama iš tų skaičių ir kiekių, kokius jie užperka iš "kapitalistų" savo kolonialinės imperijos būtiniausiems reikalams, kad puslanki "kolchozininkai" nepradėtų bruzdėti ir revoliucijas kelti. Bet ir tą baimę So-vietų bonzoms išsklaido jų maitintojai Vakarose, kurie džiaugiasi — neatsidžiaugia jiems pakūst "detente". Ja nemažiau džiaugiasi ir Kremlius, bet visai kitais su-metimais, kuriuos viešai išdėstė pats sovietų ideologas Michailas Suslovas, atvirai savo straipsnyje partijos or-gane "Pravdoje" pareiškdamas, kad prasidėjęs tarp Rytų ir Vakarų "atodėris — detente" jokiū būdu ne-reiškia pasaulinės revoliucijos išsižadėjimo. Tokios "re-voliucijos galimybė pirmoje eilėje priklauso nuo mūsų pačių sugebėjimo stiprinti savo gretas ir nuo mūsų draus-mės bei solidarumo", rašo jis Pravdoje. "Detente kaip tik mums duoda galimybes ir mes neturime jās praleis-ti". Tas Suslovo straipsnis tai sveikas šalto vandens ki-biras ant galvų Vakarų "kapitalistams", kurie, besku-bėdami raudoniesiems imperialistams parduoti viską, kas jiems reikalinga, mieliai paruošė ir virves, kad raud-onieji galėtų juos pakarti. Pagyvensime — pamatysi-domieji galėtų pakarti.

J. Pr.

Prof. Dr. agr. Jurgis Krikščiūnas

MONOGRAFLJA

Redagavo Juozas Audėnas

52.

Surinkti visų J. K. raštų nepasisekė. Čia pateikiam-ta tik tai, kas rasta nepilnuose žurnalų komplektuo-se, laikraščiuose ir vienas kitas atskiras leidinys. Yra knygų, brošiūrų ir straipsnių. Iš žemiau dedamo jų sąrašo matome, kad J. K. rašė įvairiausias žemės ūkio klausimais arba kitais, artimai su žemės ūkiu susiju-siais. Iš tos visos gausios medžiagos betgi negalima išryškinti žemės ūkio šakos, kuria velionis būtų dau-giau domėjęs arba kuriai iš jų jis būtų savo specialy-bę taikęs. Jis, kaip žemės ūkio politikos profesorius, spaudoje aptardavo daugybę klausimų. Ir laukai, ir daržai, ir grūdai, ir gyvuliai, ir visos kitos žemės ūkio šakos jo raštuose nuolat buvo liečiamos. Apie jas rašė išmaniai ir autoritelingai. Ir, kaip jau buvo anksčiau rašyta, agronomas velionis Kazys Jėčius savo pri-siminimuose paminėjo, kad Lietuvos provincijose dir-busiems agronomams J. K. parašytosios žemės ūkio klausimais brošiūros buvusios vertinga literatūra, ren-giant ūkininkams paskaitas bet kuriais žemės ūkio klausimais. O J. K. sugebėjo rašyti ir mokliškai ir po-puliariai žiūrint kokiai "auditorijai" savo raštus taikė.

J. K. raštų gausiame lobyje yra dvi žemės ūkio sri-tys, kurioms jis ir savo raštais, ir konkrečiais darbais davė ne tik gerą pradžią, bet jas ir išvystė, ir išsklė į linkamas aukštumas: tai buvo cukrinių runkelių au-ginimas ir iš jų cukraus pramonės išugdymas, ir, antra,

žemės ūkio Tyrimo Įstaigos įsteigimas ir jos tinklo su-labai vertingais tyrimo darbais išplėtimas. Prie jų pridėjus ne tik jo darbus, bet ir tvirtą nusistatymą kooperacijos darbo srityje, mes randame ne tik jo pa-čius didžiuosius darbus, bet ir Jurgio Krikščiūno pačių taurių ir darbščių asmenybę ir inteligenciją. Jo akade-minio masto darbus vainikuoja je ne tik redaguoti, bet didėle dalimi ir prirašyti žemės ūkio Vadovo penki to-mai, kuriuos išleido žemės ūkio Rūmai.

1. Cukraus pramonės klausimu

Kiek pasisekė aptikti, pirmasis šiuo klausimu J. K. straipsnis buvo Lietuvos ūkyje, 1923 m. nr. 8, pava-dintas "Ar galima yra Lietuvoje cukraus pramonė?" I pateiktąjį klausimą jis pati davė teigiamą atsakymą. Tuo metu jis buvo bakaigias agronomijos mokslus ir savo moksliniam daktarato darbu studijavo šią šaką. 1924 m. to paties žurnalo nr. 4 (19) ton pačių cukrinių runkelių klausimu J. K. pateikia dar išsamesnį straips-nį: "Gamtos ir ekonominės sąlygos cukraus pramonėi Lietuvoje vystyti". Ilgoko straipsnio išvadoje jis pasi-sako, kad, sutraukus tai, kas esą išdėstyta, reikia pa-sakyti, kad ekonominės Lietuvos sąlygos nesantys labai palankios cukraus pramonėi, tačiau jos nesla-tančios visiškai nenugalimų kliūčių šiai pramonėi iš-vystyti. Be jokio vargo būsią galima pasigaminti tiek cukraus, kiek Lietuvai jo reikięsią. Šie jo samprotavi-mai buvo paremti duomenimis, kuriuos jis turėjo iš savo bandymų laukelių, kai jis tuo metu buvo šiaulių apskrities agronomu.

Tai, kas J. K. buvo numatyta, pasitvirtino. Esant visai eilei pritarčių, 1927 m. buvo įsteigta Cukrinių Runkelių Auginimo Draugija. Ūkininkai pradėjo so-dinti cukrinius runkelius, ir juos gabendavo į Rytprū-

sių ar Latvijos cukraus fabrikus. 1931 m. buvo Mari-jampolėje įsteigtas pirmasis cukraus fabrikas Lietu-voje. Po to netrukus Pavenciuose, prie Kuršėnų, įsteigtas antras cukraus fabrikas, o Panevėžyje — tre-čias. Panevėžio fabrikas buvo pabaigtas įrengti tik 1940 m. Sovietinei okupacijai užėjus, šio fabriko pro-dukcija liko nežinoma.

Marijampolės ir Pavencio cukraus fabrikai 1935 — 1939 m. bendrai pagamino 22,000 — 29,000 metrinių tonų cukraus per metus. Tat priklausė nuo runkelių cukringumo ir kitų priežasčių. 1940 m., kai jau veikė visi trys fabrikai, cukraus produkcija nepakilo. Čia bu-vo kalta okupacija. Daug ūkininkų, cukrinių runke-lių augintojų, bolševikai greit spėjo apdraskyti. Ir tai ne du, o jau trys fabrikai tepagamino cukraus 24,000 n. t. Normaliu atveju galėjo būti pagaminta apie 50,000 tonų cukraus. Apie vėlesnius laikus sovietai pa-duoda Lietuvos cukraus produkciją tokią: 1950 — 32.5 t, 1951 — 41.9 t, 1952 — 47.5 t, 1953 — 89.0 t, 1954 — 96.6 t, 1955 — 53.2 t, 1956 — 150.1 t, 1957 — 157.6 t. Kaip matome, cukraus produkcija kai kuriais metais šėjo kelis kartus didesnė. Didesnė todėl, kad į Lietu-vo cukraus fabrikus atgabendavo cukrinių runkelių iš Ukrainos ir cukrinių nendrių iš Kubos. Fabrikai dir-bė ne 3 mėn., bet 6 — 7 mėn. per metus.

Kai jau turėjome pasistatę tris fabrikus, buvo ap-skaiciuota, kad jie pakankamai pagamins cukraus kras-to gyventojams. Tada pradėta diskutuoti ir cukraus eksporto klausimas. Buvo keliama balsų, kad reikia statydintis daugiau cukraus fabrikų. Itai J. Krikščiū-nas 1940 m. Tautos ūkyje, nr. 23 — 24, atsiliepė savo straipsniu "Ar mes galime kurti cukraus pramonę eks-portui". Jis čia pasisakė neigiamai. Jis įrodinėjo, kad pasaulio rinkoje gana greitai plėčiasi nendrių cukraus

gamyba. Šios rūšies cukraus gamyba esanti pigesnė ir todėl tas cukrus pigiau parduodamas. Straipsniu išva-daje taria: "Iš to, kas pasakytą, savaime prašosi išva-da: tą reikalą, nuosimčius ir perspektyvas apsvarsčius, reikia susilaukyti nuo cukraus pramonės kūrimo eks-porto reikalams".

Kaip matome, nepriklausomybės sąlygos laisvai leido steigti ir plėsti pramonę, kaip ir kitas ūkio šakas. Būtų klaidinga manyti, jeigu kas iš šio trumpo apra-šymo susidarytų nuomong, kad J. K. buvo vienintelis cukraus pramonę organizavęs. Tam reikalui dirbo ir kiti Lietuvos mokslo, finansų, žemės ūkio pramonės ir kitų sričių žmonės bei įstaigos. Bet Jurgis Krikščiūnas buvo didysis šios šakos pradininkas, moksliniu metodu ištyręs visas cukraus pramonės plėsti galimybes, būvo atkaklus šio sumanymo vykdytojas, nuolatinis propa-gandistas ir aukštai kvalifikuotas instruktorius.

2. Bendrosios žemės ūkio politikos klausimais

Iš Jurgio Krikščiūno raštų pravartu kai ką paimti ir jo samprotavimų kai kuriais bendraisiais žemės ūkio politikos klausimais.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS" JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą mėnesį pagal susitarimą. Jei neatliepa, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT STREET
ROUTE 54, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis, šeštadienis, 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2726.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos Medicinos direktorius.
1928 S. Manhattan Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir kas antrą seštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2726.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepa, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 8 iki 7 val. popiet. Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradienis, ketvirtadienis, penktadienis, šeštadienis, 1-4 po pietų, ketvirtadienis, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. YTT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2452 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis, penktadienis, šeštadienis, 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

Y. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmą mėnesį pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatliepa, tel. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Bandiniai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 8-4 ir 8-9. Seštadienis 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PR respect 6-3064

BUY U.S. SAVINGS BONDS

SPONSOR YOUR BANK OR WORK

PASTABOS IŠ TOLO

(Atkelta iš 4 psl.)

tikėdama, kad ir vyras greitai galės čia atvažiuoti. Betgi — ne. Truko net 14 mėnesių kol sūnelis, snisio ofortifikacijai sif kelius" sovietinėje biurokratijoje, kol pagaliau tik šiomis dienomis gavo vizą ir jau atvažiuo pas savo žmoną į Los Angeles.

Jūs žinote.

Iš vieno laiško iš Lietuvos (okupuotos): atsiskykite porą perukų, bet parinkite kad būtų šviesūs.

GRADINSKAS

PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO
VALDYTI

2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treč. uždaryta.

GELES VISOMS PROGOMS

Beverly Hills
GĒLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0234

GĒLININKAS

(PUTRAMENTAS)
Lėtinimo arba lūdesio valandom gražiausios geles ir vaikai aukščiau papuolusiu ir sezoniškas kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KALNA
R. S. ERKENAS
Tel. WA 5-0663

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place.
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11:30-12 val. ryto. — Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEMLOCK 4-2413
715 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Pasveikink savo draugus per "Naujūnas"

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujūnose.

Juozas Kapučinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiugint Lietuva, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapučinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsimas. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvario išsirusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ŽIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir kaip imonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KEIČIŲ IR ANAPUS GELEZINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabų apygaua Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemaits, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaits, LIUBILINO UNIJOJ SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJŪNŪSE 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant davo valandomis arba užsakant paštu ir pridant čekį ar pinigine perlaide.

VLADAS MIEZELIS

PASTABOS DEL KUGINIO STRAIPSNIO

Keletas pastabų dėl P. Kuginio plačios apimties straipsnio: "Buvusieji Lietuvos kariūnai teismai ir jų reforma"

Tas P. Kuginio straipsnis buvov patalpintas net penkiuose "Naujūnų" Nr. Nr. (1974 metų lapkr. mėn. 268 — 274).

Autorius pabaigoj pasisakė, kad už jo straipsnio papildymą, iškelty klausimų svarstymą ir objektyvias pastabas jis būtų dėkingas.

Perskaitytes tą jo ilgą straipsnį, galvojau ar verta į jį reaguoti, rašyt pastabas ir daryti kai kurias pataisas. Nepasitikėdamas vien savo turimomis žiniomis atskliausiau čia Amerikoje gyvenančių kelių buvusių Kariuomenės Teismo ir Prokuratūros tarytojų — karininkų nuomonę. Jų nuomone, kad reikia reaguoti, nes "Naujūnos" naujųjų ir senųjų lietuvių ateičių plačiai skaitomos, tad gali susidaryti daug kam netikras, o iškraipytas vaizdas Nepriklausomos Lietuvos teismų kariuomenėje.

Nors autorius pasisakė, kad už objektyvias pastabas būtų dėkingas, bet pats to objektyvumo kažkodėl, mano nuomone, nesilaikė ir tas prasikiša daugely vietų.

Pavyzdžiui autorius tvirtina, "kad vienas Kariuomenės Teismo tarytojas, kaip autoriumi paaikškėjo buvo sukta žmogus. Jis pažadėjo kareiviumi už atlyginimą nutraukti jo bylą. Kareivis sumokėjo, reikalaujamą sumą, bet kai sužinojo, kad gali būti amnestuotas ir kad jis yra apgautas, pasiskundė kur reikia.

Po to tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Iš kur autorius taip tikras, kad kareivis davė, o tarytojas priėmė kyšį? Juk tarymo ar teismo tam tarytojui nebuvo. Pažinodamas gerai (per 18 metų bendros tanrybos laiką) buv. Kariuomenės Teismo Prokurorą gen. E. Vimerį ir buv. to teismo pirmininką gen. P. Šniukštą ir žinodamas jų skrupulingumą bylose, jokiū būdu nepreleidžiu, kad jie būtų nutylėję ir nebūt iškėlė bylos tam tarytojui, kai jo nusikalimas pagal pono Kuginio tvirtinimą buvo aiškus.

Aš tik daleidžiu, kad esant įtarimui, toks tarytojas galė būtų iškeltas iš Kariuomenės Teismo. Autorius ir toliau daro aliuizijas, kad toks tarytojas, pasiekęs tarytojo vietą, galėjo daryti toliau nusikalstamus darbus. Ne tiesa. Teisėjo

veiksmai galėjo būti prokuroro, gynėjo ir aukštesnio teismo kontroliuojami, padavus skundą. Dėl plk. Zaskевичiaus atleidimo ir tasargą, abejojau kad tai galėjo būti vien dėl kpt. Okulič — Kazarino bylos.

Kitas reikalas dėl ats. plk. Žuko atleidimo iš Karo Mokyklos lektorius vietos. Daleidžiu, kad tai galėjo būti, nes Karinė Vadovybė galėjo turėti dėl karininko garbės pažeidimo ir jos gynimo kitokiais požiūriais ir gal būtų įnorojė, kad lektorius įtaigoty jauniems būsimiems karininkams skirtingas nuo Vadovybės garbės gynimo pažiūras.

Ta nemaloni byla yra man gerai žinoma, nes būdamas tuo laiku prokuroro padėjėju, Latvijoj joje kaltinimo akta. Mano nuomonė, kpt. Okulič — Kazarina pažeidė karininko orumą, atsilankydamas ir lošdamas kortomis nelegaliam klube ir peržengė karininko garbės gynimo ribas, kai į girtoto lošimo partnerio (velionio Noreikos) įžeidimą žodžiu, ne pasitenkino lengvesne reagentimo priemone, bet apibėgęs aplink stalą, suvarė įžeidėjui net tris sovinius.

Dėl gen. štabo kapitono bylos, kurią man teko tarydyt (būnant ypat. bylų tarydytojui), turiu pasakyti, kad tas kapitonas ne tik pakritikavo bet ir įžeidė savo viršininką. Viršininko įžeidimas kariuomenėje kas kita, negu politikų opozicionierių niekinimas savo priešininkų. Pavyzdys dėl JAV Prezidento nevykęs. Nemanau kad Lietuvos gyventojų dauguma toleruotų ar pagirtų bet ką dėl nepagarbos ar įžeidėjimo savo Prezidento.

(Bus daugiau)

Lietuvos atstovybė tebesilaiko senovės

Jack Andersono straipsnis Washingtono WASHINGTONAS. — Mažas prezidento Fordo praleidimas prieš jam iškeliaujant į Helsinkį sukėlė susirūpinimą keleto senjanių diplomatų širdyse viename pamirštame Washingtono užkampyje.

Prezidento iš anksto parašytame pasiūkimų tekste buvo sekantis sakiny: "Jungtinės Valstybės niekuomet nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietus ir to nepadarę Helsinkyje".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

Be to, tarytojas tuojau buvo iš teismo iškeltas ir alleistas iš kariuomenės".

tas Fordas pasirašė Helsinkyje, tikrumoje pripažista Europos sienas tokias, kokias jos buvo II Pasauliniam Karui pasibaigus. Tati palieka nuolatnėje Rusijos nuosavybėje Lietuva, Latvija ir Estija, kurias Sovietų kariuomenė okupavo 1940 metų pavasarį.

Valstybės Departamentas tvirtina, kad Helsinkio susitarime nieko panašaus nėra. "Tai jokiū būdu nekeičia egzistuojančių būdu nekeičia egzistuojančių Baltijos klausimų", pareiškė Valstybės sekretoriaus asistentas Arthur Hartman, ir Baltųjų Rūmų pranešėjas pareiškė, kad Prezidentas tebesilaiko ju praleisto sakinio apie Pabaltijo valstybes.

Be milijonai Baltų kraujo amerikiečių turi pagrindo prisibijoti blogiausiu. Laikas artėja, kaip daugelis spėja, kada ta

Latvijai ir Estijos legacijos. Nepriklausomos Lietuvos, Latvijos ir Estijos fikcija baigsis. Jų 35 metų sapnas apie grįžimą į laisvą tėvynę, jie prisibijoti, pradedą išblėsti.

Nes Valstybės sekretorius Henry Kissingeris, kurs neįsildamas ganojosi detentę, jų reikalui nesimpatizuoja. Vienintelė priežastis, dėl ko Valstybės Departamentas vis dar tuščiažomybei, yra kad galėtų apraminai balsingas pabaltiečių-amerikiečių bendruomenės.

Pavaizdavęs slegiančias nuotraikas Embassy Row tebeegzistuojančiose trijų Pabaltijo tautų atstovybėse, kurių senjantiej diplomatai bando švelninti geliantį skausmą vieni kitus įtikinodami, kad Garaldas Fordas jų neapleis, Anderson toliau aprašo savo išpūdžius Lietuvos ats tovybėje:

"Mes pasikalbėjome su Lietuvos charge d'affaires, maloniu Senojo Pasaulio džentelenu, apsirengusiu švairiu, bet pigiu mėlynu kostiumu. Jis mus nusiavedė per tamsius koridorius, mums einant įsukindamas šviesas. Nusivedė į menkai apstatytą darbo kambarį, "kur buvo vėsiiau".

Jo padėjėjas, vienintelis kitas akredituotas diplomatas misijoje, sunkia velvetine užuolaida užtraukė duris į kitą kambarį. Mus pasodino į senovišką rausvos spalvos divaną ir pavaišino Boone's Farm obuolių vynu.

Viršum šaitos ugniavietės, paprastuose medžio rėmuose buvo pakabintas Sibire darbo lageryje lietuvių iš duonos trupinių padirbtas rašančius (rožinis). mažo staliuko buvo pastatyta išdidi paties charge d'affaires fotografija drauge su Lyndonu ir Lady Bird Johnsonais.

Formalas pasikalbėjimas buvo pradėtas tostu. "Mes esame optimistai", pagaliau pasakė senj. "Prezidentas ir Valstybės Departamentas pasakė, kad jie mūsų neužmirš. Dalykai pasiliks kaip buvę, jie pasakė".

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI

KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tad jūs, broliai, iš anksto tai žinodami, saugokitės, kad nedorėlių paklydimu traukiami neįkryptumėte iš savo stiprybės". — 2 Pet. 3:17.

Kiekvienas, kuris stengiasi aiškinti dieviškąjį planą kitiems, patenka į ypatingus gundymus. Apasitulas Povilas sako, kad žinojimas išpučia, bet melo ugdo. Kai kurie pasiduoda gundymams ir nori patraukti paskui save mokinius. Taigi kiekvienas mokytojas arba kalbėtojas, Dievo Žodžio skelbėjas, kuris kalba Viešpaties vardu, turi ugdyti savyje įvairias šventosios dvasios ypatybes, kai va: romumą, nuolankumą ir griežtą paklusnumą Viešpaties įsakymams. Žinojimas arba sugebėjimas kalbėti turi būti sujungtas su meile. Tai darantis bus pats sutvirtintas, ir bus sutvirtinimu tiems, kuriems jis tarnauja.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knygotė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MARIJONŲ VIEŠA
KŠpūtelė 7-3688 KŠpūtelė 7-3684

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0450
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTI.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1178
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWCZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

HARRISVILLE, WISCONSIN

Tarp Harrisville — Montello kelio, prie upės ir čia pat pranamą tekantį upelio, Juozo ir Aldonos Stasiulų ūkyje įvyko tikrai didelė šventė. Jo paties rankomis prie namo ir čia pat praeinančio keliokelio buvo pastatytas lietuviško stiliaus kryžius. Ta proga š. m. liepos mėn. 5 d. prie kryžiaus buvo atnašaujamos šv. mišios. Pašventintas kryžius ir namas. Mišias atnašavo ir šventinimo apeigas atliko kun. Patlaba kuris tuo laiku buvo atvykęs iš Hot Springs, Arkansas, į Chicago. Mišiose dalyvavo kuo ne visi Harrisville ir apylinkės lietuviai ir daug atstogaujančių svečių. Gražiai buvo sugiedota "Pulkim ant kelių" ir kitos giesmės.

Mišioms pasibaigus buvo sugiedotas Lietuvos Himnas. Pasitvirtinę dvasiniu peni visi buvo pakviesti vaišėms, kurios įvyko medžių pavėsyje, prie gražiai paruošto turtingo stalo. Prie stalo darbuosė p. Ripskienė ir p. Malinauskienė. Gė-

PIRKITE DABAR DRABUZIUS SIŪSTI Į LIETUVĄ

BARGENA! BARGENA! BARGENA!

MILŽINIŠKAS FABRIKO SANDELIŲ IŠPARDAVIMAS PINIGŲ TAUPYMU! SEKMADIENIŲ, RUGPIŪČIO 10 D. NUO 9 VAL. RYTO IKI 4 VAL. POPIET

Amerikoje žinomas Philmaid Lingery labai žemomis kainomis! Pinašos, suknelės ilgos ir trumpos kasdieninės suknelės, pilno ir pusės dydžio apatinukai, Nyjono Permanent press medžiagos, Acetato, Brushed and Fleece trikotžas, Elastingosios ir apvedžiojimo medžiagos. Įvairaus didumo uolektiniai. 30 iki 50 dydžio apranga, bet ne visų dydžių. DIDELI MAISELIAI PILNI ĮVAIRIOS MEDŽIAGOS GABALŲ TIK 50 CENTŲ! Mūsų didžiausias išpardavimas. Tik už mažą dalį krautuvių kainos. Douglas "L" stotys ties Racine ir Morgan.

1022 W. VAN BUREN ST.

Veltui automobilių pastatymas. Atsiveskite savo draugas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certificatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

KAUJENOMS šiemet sukėjo 80 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platintojų vajas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neįdomas ir nesididamas į sandėrius su okupantais ar jų igaliotiniams.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendrusius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylašią lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retotikos ir politiniu iluzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gerose draugijose girdi Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumuot.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platintojų vaju kreipiasi į visus lietuvius pasakti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tiksu sudaryti grandinę tolimiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos šeimijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalingo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinių vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

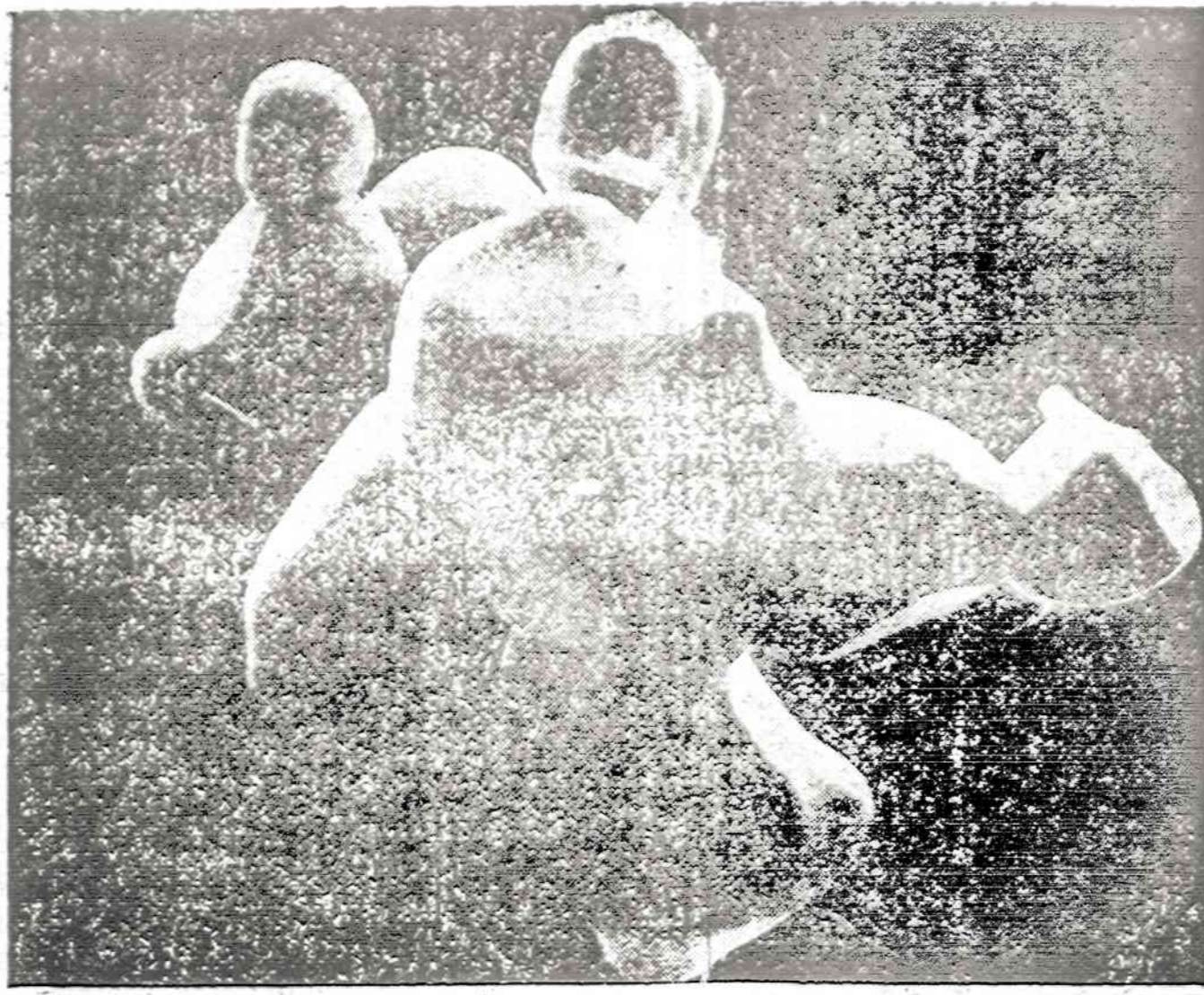
PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

rimais rūpinosi ir svečius vaišino šeimininkas Stasiulis tal- kininkaujant V. Ripskiui. Ka- dangi tą dieną buvo šeiminin- kės Aldonos gimtadienis, jai buvo palinkėta daug laimės ir sugiedota Ilgiausių metų Vaisių metų kun. Patlaba, be- veik su kiekvienu, kalbėjosi ir jo paties prisiminta daug liau- dies ir kariškų dainelių. Daug jų padainuota.

Su pirmaisiais krintančio lietaus lašais, su paskutiniu šie- no vežimu grįžo buvęs to ūkio šeimininkas K. Jasaitis. Tuo būdu buvo prisiminta šventa lietuvių ūkininko pareiga. Nors mūsų gerb. kunigas visų buvo paršomas ilgiau pabuvoti kar- tu su mumis, bet pareigos ver- čiamas pasuko Chicago link, linkėdamas linksmai baigti šią šventę.

Aš čia rašantis, šeimininkų ir mūsų visų dalyvavusių var- dykų medžių pavėsyje, prie gražiai paruošto turtingo stalo. Prie stalo darbuosė p. Rips- kienė ir p. Malinauskienė. Gė-

Lancaster, Pa., miestelyje pradėti gaminti meškiniai, kuriuos naudoja skrandančioms lėkštėms ir filmuose reikalingiems fosforo šviesai leidžiantiems ir erdvėje pluduriuojantiems daiktams. Filmas matomas daiktus padidina 4,000 kartų, jeigu atsiranda reikalas.

kime Jums, laimės, sveikatos ir nepavargti lankant tolimas lie- juvių kolonijas, suteikiant dvasi- nės stiprybės gimtuojų žo- džiu.

Buvo girdima daug kalbų, kad ši šventė būtų švenčiama kiekvienais metais ir liktų tra- dicine šios apylinkės švente. Stasiuliai davė pradžią mums visiems, ne tik Wisconsin, bet viso šio krašto lietuviams ūkininkams savo sodybas ar įvažiuojančius sodybon keliu- kus papuošti kryžiais — rūpin- tojais. Tas bylotų, kad čia gyv. lietuviai. Svetimtaučiai kiltų mintis, kodėl, va, čia, o ten toliau prie ūkio kitas kry- žius. Tuo būtų plačiuose Ame- rikos plotuose garsinamas lie- tuvių vardas, kad Lietuva bu- vo kryžių kraštas. Kiekvienoj kaimo sodyboj stovėjo kryžius, o daug vietų įvažiuojančius so- dybon keliukus ar ūkius puošė kryžiai. Kiekvienas nežiū- rint išsilavinimo, praeidamas pro kryžių kelė kepures, kal- bėjo maldeles, reikšdamas did- žią pagarbą Jam. Buvo gar- žu, kai pirmomis gegužės die- nomis prie kaimo sodybų kry- žių, viso kaimo gyventojai, sau- lei tekant rinkdavosi ir, giedo- davo pritaikytas giesmes.

Girdėdavai gretimų kaimų giesmių aidus. Buvo pavasa- ris. Kažkas nuostabaus, gra- žaus, kilnaus. Meldavosi, pra- šydavo pirmam mestam žemėn pavasario grūdai palaimos, kad duotų gerą derlių, kad apsaugotų nuo visokių gamtos nelaimių.

Dirbkime, garsinkime viso- kiomis priemonėmis Lietuvos vardą visi, visur kur, kas ir kokie bebūtume. Nekaišiokim ir taip jau į sunkiai traukiamą laisvės veži- mą, basliu. Dirbkime vieningai visi ir vi- sur vienas tikliui — Vardan- tos Lietuvos.

St. Abramavičius

— Amerikos Legio Dariaus -Girėno posto naujųjų pareigū- nų įvedimas į pareigas bus ši šeštadienį, rugpiūčio 9 d. 7:30 d. val. posto būstinėje. Don Var- nas posto pareigūnų įvedimas į pareigas bus rugsėjį 27 d. — Šį savaitgalį Michigano ežero pakrantėse prasidės įvai- riros programos. Rugpiūčio 21 d. 7 val. vak. prie Bickingham fontano bus amerikiečių tauti- niai šokiai.

— Algirdas Mitkus, Newton, Mass., tarnauja kejonų biure ir sudaro grupes ekskursioms į Lietuvą ir kitus kraštus.

— Naujienų rudas piknikas bus rugsėjo 7 d. Pdonia Grove, prie 46-to ir Arché Ave.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygu rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių paslan- gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŅOSE" SU DIDELIEMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsilykus čekį arba money orderį.

NAUJENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

TRUMPAI

— Dr. Kęstutis Aglinskis su burlaivių "Audra" ir įgula iš dr. Andriaus Aglinsko, dr. Gintaro Rėklaičio, inž. Kazio Oželio, Do- vydo Brauno ir Antano Levano dalyvavo tradicinėje Mackinac regatoje, šiemet jau 9-tą kar- tą. Toje virš 330 mylių rega- toje dalyvavo 236 būriniai lai- vai.

— Ponja Anelė Pocius išrink- ta Amerikos Legio Don Varnas posto Moterų skyriaus pirmini- ke, Adelina Gerb ir Stella Wa- bol — vicepirm., o valdybon iš- rinktos ponios — Jean Pargaus- kas, Valerija Stanaitis, Bernice Ambrose, Joana Sobekis, An- nette Mosteika, Violeta Jocius ir Rita Radcliff.

— Balfo 85-tas skyrius Rock- forde ruošia metinę gegužinę Lietuvių klubo parke rugpiū- čio 10 d. 1 val. Esant blogam orui sueiga bus klubo salėje.

— Šį sekmadienį, rugpiūčio 10 d., prasidės Mokytojų ir jau- nimo studijų savaitė Dainavos stovykloje. SLA 228 Vyrų kuo- pios gegužinę įvyks taip pat šį sekmadienį Vyčių sdeleje ir salėje.

— Amerikos Legio Dariaus -Girėno posto naujųjų pareigū- nų įvedimas į pareigas bus ši šeštadienį, rugpiūčio 9 d. 7:30 d. val. posto būstinėje. Don Var- nas posto pareigūnų įvedimas į pareigas bus rugsėjį 27 d.

— Šį savaitgalį Michigano ežero pakrantėse prasidės įvai- riros programos. Rugpiūčio 21 d. 7 val. vak. prie Bickingham fontano bus amerikiečių tauti- niai šokiai.

— Algirdas Mitkus, Newton, Mass., tarnauja kejonų biure ir sudaro grupes ekskursioms į Lietuvą ir kitus kraštus.

— Naujienų rudas piknikas bus rugsėjo 7 d. Pdonia Grove, prie 46-to ir Arché Ave.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63RD ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HELP WANTED — MALE
Darbininkų reikia

TOW TRUCK DRIVER
Steady work. Good pay. Much overtime.
Apply in person.
NORTH LASALLE
STANDARD STATION
140 West North Ave.

AUTO MECHANIC
Full time. Early afternoon or evening.
Apply in person.
NORTH LASALLE
STANDARD STATION
140 West North Ave.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIGHTON PARKE išnuomojamas didelis miegamasis kambarys su vir- tūvės privilegijomis ir kitais patogu- mais.
Skambinti 247-4773.

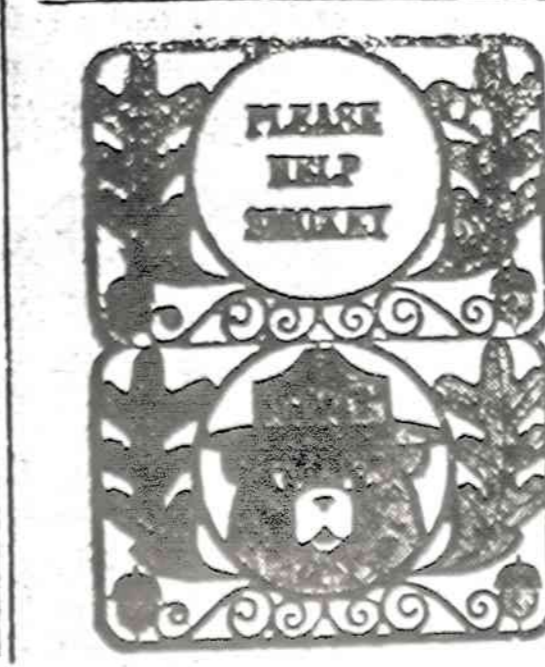

EVERY TREE IS A FAMILY TREE

Our trees and forests provide your family with many happy hours of recreation. That's why it's important to protect them from forest fires by following Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead end.

Please! Only you can prevent forest fires

FIGHT HEART DISEASE
GIVE HEART FUND

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE | REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui | Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENEŠINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MŪRINIS BUNGALOV ant 43' skly- po. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple, Nebrangus.
2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvie- nam butui atskirai. Tik \$43,000.
4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamba- riai sklype. 2 auto garažas. Centri- nis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.
10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šildy- mas. Geros pajamos. Dideli kamba- riai.

ČIA VERTINGAS DOLERIS
2 BUTŲ DID. NAMAS 6 ir 7 kamb. Gražiai apkaltas, naujas stogas. Ga- ražas. Reikia gerinti. Kas sugeba, naudokitės. Turime rakta. \$17,000.
8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šil- dymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Artl mūsų. \$71,700.
6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Park. \$23,900.
LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezid- encija. 3 miegamieji, 2 vonios, bes- manto gražumėlis. Kampni- gis 40 pėdų lotas, 2 auto mūro ga- ražas. Artl Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.
1 1/2 AUKŠTO, 18 metų mūras, 2 bu- tai, 2 auto garažas. Artl mūsų. Liga vertia atiduoti. \$33,500.
6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.
2 AUKŠTU MŪRAS, puikus 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam bel- mante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Artl mūsų. \$28,500.
PLATUS LOTAS su garžu. Artl Maria High. Figus. \$5,900.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance, Income Tax
2951 W 63rd St. Tel. 436-7878

79 ST. IR MAPLEWOOD apylinkėje parduodamas 16 metų mūr. namas 6 kamb., 3 mieg., valgomasis, 1 1/2 vonios. Svarūs rūšys su apsauga nuo potvynio. Nauji kilimai, 2 maš. ga- ražas.
Teirautis 471-2578.

SUNLAND REALTY
4511-4th Street North.
St. Petersburg, Florida 33703
Tel. 813-527-0996. Lietuviš Realitor
ANTON L. MAURAGAS.
Jis maloniai patarnaus lietuviams, kurie nori pirkti ar parduoti namus.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲ DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILNO- JAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

PARDUODAMI 3 gretimi žemės skly- pai Beverly Shores, Indianoj. Vienas akras žemės puikioj vietoj, arti ežero. Skambinti vakarais. Tel. 281-2046.

OPEN HOUSE
Saturday and Sunday 2-6 PM
5612 So. Kostner Ave.
Brick building 2 floors, 2x5 1/2 room apartments. Finished basement with kitchen and full bathroom.
2 car brick garage.

PARDUODAMAS NAUJAS NAMAS su 13 kambarių ir 2 vonios kamba- riais ant 4 akru sklypo. Naujas šil- dymas gazu. 4 mylios nuo krautuvių. 5 mylios nuo Bass Lake. \$22,000. Kreipkitės į savininką Kasparą Račiūną, Knox, Indiana. Tel. 219 722-4192.

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių šikvietimai, pildomi pilietybės pra- šymai ir kitoki baltai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas
pasirinkti lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

DEMESIO
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusei už automobilio Liability apdraudimą.
Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"

"NAUJENOS" BOLSEVIKAMS YRA RAKŠIS JŲ AKYSE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"